

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1253

Vragen van de leden **Duisenberg** (VVD) en **Rog** (CDA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het artikel «Groepsaansprakelijkheid bij onrechtmatige daad: Het blijft een bijzonder leerstuk»* (ingezonden 12 november 2015).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 22 januari 2016).

Vraag 1

Kent u het artikel Groepsaansprakelijkheid bij onrechtmatige daad: Het blijft een bijzonder leerstuk?¹

Antwoord 1

Ik heb kennis genomen van het artikel.

Vraag 2

Deelt u de zienswijze dat de auteur van het artikel tot de conclusie komt dat in het geval van de Maagdenhuisbezetting, de schade verhaalbaar is? Kunt u een toelichting geven?

Antwoord 2

De auteur van het door u genoemde artikel suggereert inderdaad dat de schade aan het Maagdenhuis met toepassing van artikel 6:166 van het Burgerlijk Wetboek op de Maagdenhuisbezettters zou kunnen worden verhaald. Ik deel die conclusie echter niet.

Vraag 3

Vertrouwt u het juridisch oordeel van deze auteur? Kunt u een toelichting geven?

¹ Assurantie Magazine van 6 november 2015; http://amweb.nl/partners-722743/groepsaansprakelijkheid-bij-onrechtmatige-daad-het-blijft-een-bijzonder-leerstuk?utm_source=Vakmedianet&utm_medium=email&utm_campaign=20151109-am-signalen-flash&tid=TIDf238f2b8-9b53-476a-b902-452eff8cfec0XAE124B8B-55FB-4752-916F-E38953BB231DYI4#.VkCUIvIIL8.email;

Antwoord 3

In zijn artikel suggereert de auteur dat met toepassing van artikel 6:166 van het Burgerlijk Wetboek de schade aan het Maagdenhuis gemakkelijk verhaalbaar is op de verantwoordelijke betrokkenen. Ik deel die mening niet. Inderdaad hoeft bij toepassing van artikel 6:166 van het Burgerlijk Wetboek niet te worden bewezen welk lid van een bepaalde groep precies welke schade heeft veroorzaakt. Dit gegeven maakt het verhalen van de schade aan het Maagdenhuis echter niet veel gemakkelijker.

Bij de bezetting van het Maagdenhuis kan immers nauwelijks worden gesproken van één bepaalde groep. Naast de schadeveroorzakers zijn er tijdens de bezetting ook veel vreedzame demonstranten – studenten, docenten, maar ook belangstellenden zoals Kamerleden – in het Maagdenhuis geweest. Zelfs als van een enkele groep zou kunnen worden gesproken zou een groepslid alleen aansprakelijk kunnen worden gesteld als die persoon wist of behoorde te begrijpen dat het groepsoptreden tot schade zou leiden (vgl. de uitspraak van de Hoge Raad van 2 oktober 2015, ECLI:N-L:HR:2015:2914). Nu een groot deel van de Maagdenhuisbezetting een vreedzaam karakter had is dat niet zo gemakkelijk aan te tonen.

Vraag 4

Kunt u aangeven hoeveel de totale schade bedraagt als gevolg van de bezetting van het Maagdenhuis en van het Bungehuis?

Antwoord 4

Ik heb van de UvA begrepen dat de directe en indirecte kosten die zijn veroorzaakt door de bezettingen van het Bungehuis en het Maagdenhuis (en de kortstondige bezetting van Binnengasthuisterrein² in totaal € 668.000,- bedragen. De kosten zitten met name in de beveiliging van het Maagdenhuis en het herstellen van fysieke schade aan het pand en andere zaken zoals meubilair en apparatuur. Daarnaast zijn er kosten voor opruimen en schoonmaak en extra interne dienstverlening voor het verhuizen van personeel.

Vraag 5

Kunt u aangeven welk bedrag de Universiteit van Amsterdam (UvA) aan extra kosten heeft gemaakt door het geruime tijd niet kunnen gebruiken van de bezette panden?

Antwoord 5

Zie vraag 4. De kosten voor extra interne dienstverlening voor het verhuizen van personeel zitten bij de totale schade inbegrepen.

Vraag 6

Op 30 september 2015 heeft u in antwoord op eerdere vragen aangegeven dat de UvA van de verzekeraar alle schade vergoed heeft gekregen; heeft de verzekeraar ook de hiervoor genoemde extra kosten vergoed?³

Antwoord 6

Ja, de verzekeraar heeft het volledige bedrag uitgekeerd, onder aftrek van het eigen risico. Kosten voor extra interne dienstverlening voor het verhuizen van personeel zitten daarbij inbegrepen.

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat, zoals uit informatie⁴ blijkt, het eigen risico van de verzekering € 25.000 per gebeurtenis bedraagt? Zo ja, wat is uw mening over het feit dat € 50.000 – wellicht verhoogd met extra kosten, aan publiek geld is gebruikt om de schade te betalen? Zo nee, welk bedrag is er dan wel voor rekening van de UvA gekomen?

² Openbaar op het internet, dit in tegenstelling tot de beantwoording van de Minister op vraag 4 van de onder voetnoot 2 bedoelde antwoorden

³ Aanhangsnummer 2015201600158.

⁴ Openbaar op het internet, dit in tegenstelling tot de beantwoording van de Minister op vraag 4 van de onder voetnoot 2 bedoelde antwoorden

Antwoord 7

Ik beschik niet over deze informatie. Het is ook niet aan mij om vertrouwelijke bedrijfsgegevens van de verzekeraar openbaar te maken.

Vraag 8

Op 30 september 2015⁵ heeft u in uw antwoorden op eerdere vragen aangegeven van mening te zijn dat u de motie Duisenberg c.s.⁶ heeft uitgevoerd, door met de UvA in gesprek te gaan maar met de conclusie dat er niet voor is gekozen, zoals was gevraagd, om «binnen de juridische mogelijkheden, de geleden schade, nu betaald uit publieke middelen, maximaal te verhalen op de bezetters»; kunt u een uitgebreide toelichting geven over de manier waarop u deze motie uitgevoerd heeft?

Antwoord 8

In de motie heeft u mij opgeroepen om met de UvA in gesprek te gaan om te bezien of de geleden schade verhaald kan worden op de bezetters zodat de schade van deze bezetting niet op het onderwijsbudget van de UvA, de overheid en daarmee de belastingbetaler wordt afgewenteld. Tijdens het debat op 21 mei jl. hebben de indieners van de motie aangegeven dat de Minister wordt opgeroepen om als stelselverantwoordelijke het gesprek aan te gaan. Dat heb ik gedaan. Zoals ik reeds in mijn brief van 28 augustus alsook in de beantwoording van eerdere Kamervragen op 30 september heb aangegeven, heb ik conform de motie met het college van bestuur van de UvA gesproken over de directe en indirecte kosten die zijn veroorzaakt door de bezettingen van het Bungehuis en het Maagdenhuis. Ik heb hen gevraagd of zij de schade op de bezetters kunnen verhalen zodat dat de kosten van de bezetting van het Maagdenhuis en het Bungehuis niet ten laste komen van publieke middelen. De UvA heeft aangegeven dat zij, maar ook de verzekeraar, naar de mogelijkheden heeft gekeken om de schade te verhalen en tot de conclusie is gekomen dat het zoeken naar de daders en vervolgens de kans op het verhalen van de schade weinig kans van slagen heeft. De verzekeraar heeft dan ook het volledige bedrag uitgekeerd, onder aftrek van het eigen risico. Op die manier komt de schade niet ten laste van het onderwijsbudget, de overheid en daarmee de belastingbetaler. Conform de motie heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd.

Met de motie van 2 december 2015 (Kamerstuknummer 34 326 nr. 4) heeft u mij verzocht om binnen de aanwezige juridische mogelijkheden alles in het werk te stellen om de geleden schade maximaal te verhalen op de bezetters. Omdat het niet aan mij is om zo'n vordering tegen de schadeveroorzakers in te stellen, maar aan de UvA of de verzekeraar, heb ik de zorgen van uw Kamer opnieuw overgebracht aan de UvA.

Vraag 9

In uw eerder genoemde antwoorden stelt u dat een onderzoek zowel studenten als ook docenten zou betreffen die nu in een constructieve dialoog zijn met het college van bestuur, en dat de kans op succes bij een dergelijke onderzoek buitengewoon klein is, zeer veel lasten met zich meebrengt en dat studenten en docenten die niets met de vernieling te maken hadden betrokken worden in het onderzoek; deelt u de mening dat het, gezien het artikel in Assurantie Magazine, wel degelijk mogelijk is om de verantwoordelijken aan te spreken en hen de schade te laten vergoeden?

Antwoord 9

Zoals ik in mijn antwoord op vraag 3 heb uiteengezet is het niet zo eenvoudig een concrete betrokkene aan te spreken voor de schade aan het Maagdenhuis. In ieder geval is het enkele feit dat die betrokkene tijdens de bezetting in het Maagdenhuis is geweest daarvoor niet voldoende. Om de schade te kunnen verhalen zou moeten worden achterhaald welke (groepen van) personen de schade hebben aangericht. Dit vereist onderzoek onder de studenten en docenten, hetgeen noodzakelijkerwijs betekent dat ook personen die niets met de vernielingen te maken hebben gehad bij het onderzoek worden betrokken. Het opsporen van de verantwoordelijken wordt

⁵ Zie voetnoot 2

⁶ Kamerstuk 31 288, nr. 459

nog verder gecompliceerd door de mogelijkheid dat ook mensen van buiten de universiteit vernielingen hebben aangericht. Zoals ik in mijn brief van 29 september jl. (in antwoord op uw brief zie Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 158) heb aangegeven, zou een onderzoek dan ook aanzienlijke kosten met zich brengen en lijkt de kans op succes nagenoeg nihil. Daarbij is het bovendien maar zeer de vraag of de kosten van zo'n onderzoek opwegen tegen de baten.

Vraag 10

Bent u het eens met de vaststelling dat, naast de vernielers en de louter kritische studenten en docenten, een derde categorie onderscheiden kan worden, zijnde de organisatoren van de bezetting?

Antwoord 10

Ik ben het eens met de stelling dat er ook personen in het Maagdenhuis aanwezig waren die een organisatorische rol vervulden, maar ik ben het oneens met de stelling dat die personen eenvoudig als categorie onderscheiden kunnen worden.

Vraag 11

Deelt u de opvatting dat onvoldoende onderzocht is wat de verhaalsmogelijkheden zijn op de organisatoren van de bezetting van wie de identiteit bekend is? Zo ja, wat weerhoudt u van een dergelijk onderzoek? Zo nee, wat was de uitkomst van dit onderzoek?

Antwoord 11

Nee, ik deel die opvatting niet. De UvA heeft naar de mogelijkheden gekeken en ook de verzekeraar is tot de conclusie gekomen dat het zoeken naar de daders en vervolgens de kans op het verhalen van de schade weinig kans van slagen heeft. Ik vertrouw op hun oordeel, zeker aangezien de verzekeraar er alle belang bij heeft om de schade te verhalen als hij daartoe een mogelijkheid zou zien.

Vraag 12

Deelt u de mening dat degenen die verantwoordelijk zijn voor de aangerichte schade, ongeacht de constructieve dialoog met het college van bestuur van de UvA, gezien de bestaande juridische mogelijkheden, aangesproken dienen te worden voor vergoeding van de schade?

Antwoord 12

Ik deel de mening dat degenen die verantwoordelijk zijn voor de aangerichte schade aangesproken dienen te worden. Al eerder heb ik aangegeven dat ik de vernielingen afkeur. Ik zie echter geen mogelijkheden om hen aansprakelijk te stellen zonder dat ook studenten en docenten die uit oprechte zorg mee wilden praten over de universiteit hiervoor gestraft zouden worden.

Vraag 13

Deelt u de mening dat de UvA de verantwoordelijke personen wel kan, maar niet wenst aan te spreken voor schadevergoeding en dat dit een verkeerd signaal is naar de samenleving?

Antwoord 13

Nee, ik deel die mening niet. De UvA heeft naar de mogelijkheden gekeken en ook de verzekeraar is tot de conclusie gekomen dat het zoeken naar de daders en vervolgens de kans op het verhalen van de schade weinig kans van slagen heeft. Hoewel ik het zeer betreurt dat er schade is veroorzaakt aan een monumentaal pand, gaat het wat mij betreft niet alleen om het signaal richting de veroorzakers van die schade. Het gaat ook om studenten en docenten die uitsluitend kritiek hebben geuit en die kunnen niet voor de schade verantwoordelijk worden gehouden.

Vraag 14

Kunt u aangeven waarom bij de recente Maagdenhuisbezetting geen gebruik wordt gemaakt van verhaalsmogelijkheden, terwijl in andere gevallen, zoals de bezetting van de Informatiseringsbank (1991)⁷, bij voetbalvandalisme (2006)⁸ en de ontruiming van de Ubica panden in Utrecht (2015)⁹, de overheid deze mogelijkheden wel heeft benut?

Antwoord 14

Uit het voorgaande blijkt is het zeer moeilijk te achterhalen welke personen verantwoordelijk zijn voor de schade aan het Maagdenhuis. Tijdens de langdurende bezetting zijn er naast vandalen ook veel vreedzame demonstranten in het Maagdenhuis geweest die niet aansprakelijk zouden moeten worden gesteld voor de aangerichte vernielingen. Deze omstandigheid maakt dat de Maagdenhuisbezetting naar mijn mening wezenlijk verschilt van de door u aangehaalde incidenten.

Een kostbaar onderzoek met een geringe kans op succes zou de constructieve dialoog tussen de Universiteit van Amsterdam en de bezetters verstoren. Ik heb er dan ook begrip voor dat de UvA ervoor heeft gekozen van een dergelijk onderzoek af te zien.

⁷ <http://www.nrc.nl/handelsblad/1991/02/25/boete-32-studenten-wegens-bezetting-6958126>

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2008/06/30/krachtig-sigitaal-met-groepsaansprakelijkheid>

⁹ ECLI:RBMNE:2015:1378; <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2015:1378>